

Liisa Leppänen

Tutulla tiellä

Runoja ja muistikuvia Kivijärveltä

Tutulla tiellä

**Omistan tämän kirjan Kivijärvelle ja kivijärveläisille,
aiemmin eläneille ja nykyisille.**

Liisa Leppänen

Tutulla tiellä

Runoja ja muistikuvia Kivijärveltä

© 2012 Liisa Leppänen

Kansi ja kuvat: Anna Tölö

Toimitus: Martti Leppänen, Anna Tölö

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-318-9492

Sisällys

1.	Lyhyt oppimäärä, 1989	7
2.	Rantojen puolesta, 1990.....	7
3.	Luonnonrikkautta 1989	8
4.	Tasa-arvoajatuksia	9
5.	Kuultua, koettua ja kuviteltua.....	10
6.	Itsenäisyyspäivän juhla 2005.....	14
7.	Tänään veteraanien juhlapäivänä.....	18
8.	Metsä.....	21
9.	Kuusikymppinen 1993	22
10.	Kesämuistoja Vesannolta 1930-luvulta.....	24
11.	Syyskylmää ennen joulua	28
12.	Kaksi kesäsunnuntaita	29
13.	Kesällä 1952	31
14.	Joulumuistoja vuosien varrelta	32
15.	Joulua odotellessa 1987.....	35
16.	Nälkävuosien tarina (31.5.2015)	37
17.	Elämää 1930-40 luvulla, huolto pelasi	39
18.	Näin oli vuonna 1945 Lokakylällä.....	41
19.	Lapsuuden kirkkokivi	42
20.	Pärevalkeitten aikaan	44
21.	Tunnelmia vanhassa pihapiirissä.....	47
22.	Syksyllä 1998	48
23.	Elokuulla 2008.....	49
24.	Lokakuussa 2013	51

25.	Tutulla tiellä 4.3.2011	53
26.	Tammikuussa 1988	56
27.	Kukkoa hakemassa.....	59
28.	Koulutielle	62
29.	Kouluun (Kesä 40-luvulta)	63
30.	Puutarhurit.....	64
31.	Kesämuistoja 1940-luvulta	65
32.	Helmikuussa 1991	67
33.	Arkisena aamuna elokuussa 1986	68
34.	Kesällä 1985	70
35.	Poutakesän huolenaiheita 23.7.1989.....	70
36.	Tulpaha käytyvä Puttaalla	71
37.	Lopuksi	74
38.	Muutamia murresanoja (merkitty tähdellä*)...	75

1. Lyhyt oppimäärä, 1989

”Se on ihan runon näköinen,” sanoo tokaluokkalainen,
käy lämpimäispullan kimppuun vihkoani selaten:

”Helppoa on tuo runonteko,
laittaa vaan sanat oikeaan järjestykseen,
siinä koko juju!”

Poika menee menojaan.

Jään mietteisiini, jospa edes kerran oikean järjestyksen
sanoilleni löytäisin - ajatuksilleni ensin.

2. Rantojen puolesta, 1990

Peräänkuuluttavat talonpoikaisjärkeä,
ministereitä myöten.

Varovat vain tarkkaan sitä käyttämästä.

Piirtelevät virastoissaan uusia viivoja
vanhoille kartoille.

Rantoja suojelevat, vieraat ihmiset!

Suomalainen talonpoika on aina omaansa suojellut,
opettanut lapsensa rakastamaan puhdasta luontoa,
rauhallisia rantoja, kunnioittamaan luonnonrauhaa.

Jota rakastaa ja kunnioittaa, sitä suojelee ja säilyttää.

Ei siinä tarvita lakipykälää, hitusen talonpoikaisjärkeä.

Sitä kun saisi käyttää.

3. Luonnonrikkautta 1989

On kirpeän raikas syyspäivä, aurinko on piilosilla oloa.
Sopiva karpalopäivä.
Kohteeni on lähellä, niityn kupeessa,
umpeenkasvaneita sammaloituneita mutahautoja.
Ihailen sammaleen värikarttaa,
keltaisesta ruskeaan, vihreän eri vivahteita.
Tummapunaiset karpalot mutkittlevina nauhoina,
tiheinä ryppäinä mättäillä.
Hennonko rikkoa noita kuvioita?

Tikka nakuttaa lähellä puunrunkoon.
Linnut pyrähtelevät lentoon.
Havupuiden tuoksua on hyvä hengittää.

Syvennyn työhöni.
Kuuluu oksien rasahtelua, vilkaisen ympärilleni.
Hirviemo kahden vasansa kanssa
tuli tuttua tervehtimään.
Ovat rivissä melkein käteni ulottuvilla.
Puhelin niille, eivät säikkyneet.
Katsoivat minua silmiin ymmärtäen,
että tuossahan se taas,
vaaraton mummo marjakoreineen.
Siinä seurustelimme tovin.
Yhtä rauhallisesti poistuivat kuin olivat tulleetkin.
Mennessään näyttäytyivät lähellä oleville
ladonkorjaajille.
Kumpaa arvostin enemmän -
tuota kohtaamista vai marjasaalista?
Sitä ei tarvinnut miettiä.
Kohdata tuollainen kolmikko metsän keskellä,
ainutlaatuinen elämys!

4. Tasa-arvoajatuksia

On vaikeaa olla nainen, kun pitää olla kuin mies,
vähintään yhtä menevä ja tehokas.

Kun pitää käyttäytyä kuin hieno rouva, kirkossa hattu
päässä ja vilkaiset vierelläsi istuvaa miestä, hatutonta.
Mietit, siirtyäkö huivimuotiin tai ainakin pienempään
lieriin.

Kun pitää yrittää neitoselta näyttää, loputtomiin, eikä
ole tarpeeksi vahva itsetunto elämään sovussa itsensä
ja ikänsä kanssa.

Kun pitää tehdä työtä kuin hevonen päästäkseen
rypemään itsesäälissä tasa-arvosta vouhottaen.

Mutta on ihanaa olla nainen, sellainen, joka
keinutuolissa nyökytellen kutoo sukkaa lastenlapsille
sateen ropistessa rauhoittavasti ikkunaruuuun. Joka
uskaltaa, vähin lahjoin varustettuna, kirjoittaa runoa
keskellä arkipäivää uunissa paistuvien leipien
levittäessä houkuttelevaa tuoksuaan raukean
lämpöiseen tupaan!

On mieluisaa tarjota lämpimäisiä metsästä tulevalle
miehelle sateentihkuisena syyspäivänä.

On hyvä olla nainen, sellainen vanhanaikainen,
tavallinen leivänpaistaja tavalliselle suomalaiselle
miehelle!

5. Kuultua, koettua ja kuviteltua

Muinoin souteli Savosta
kalastaja kuultuansa
Kivijärven kalavesistä,
mainioista maisemista.
Hätisteli hämäläiset
elämään etelämmäksi
entisille elannoilleen.
Jätti tänne perinnöksi
kovan kaipion kalalle,
mieliteon miekkosille
vedenviljan narraajiksi.
Joskus vaivaks vaimoväelle
on tuo pahainen perintö.
Mutta kauniina kevätiltana
hyvä on kaksin kävellä,
katiskoita kanniskella,
seurata särenkutua
rentukoitten kukkiessa
rantaruohikon lomassa.

Kun on säret siivottuna,
purkkiin pantu ja pakattu,
mausteliemet sekoiteltu,
kypsytelty, kuulasteltu,
maisteltu, hyväksi havaittu,
menee päivä, menee pari,
jo vähän vaisusti isäntä
vihjailee taas vaimollensa:
Vietäiskö vesille verkot
lahnoille liikkuvaisille,
kutupaikkaan kulkeville.

Tämä kirja on osa pienen keskisuomalaisen kunnan paikallishistoriaa. Tarinat ja runot kuvaavat paikallista väkeä, heidän mielenmaisemaansa ja arkista työtään. Monesti lukija voi tuntea pienen paikkakunnan liukumisen suuren maailman lavasteisiin. Monin paikoin voi silti aistia toiveikkuutta ja uskoa tulevaan.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi